

Protokół Nr 7/11

z wyjazdowego posiedzenia Komisji Edukacji, Kultury i Sportu Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, które odbyło się w dniu 23 maja 2011r. w gminach Wiślica i Pacanów.

Wizyta w gminie Wiślica odbyła się w godz. 9.30 -13.15.

Członkowie Komisji oraz goście zaproszeni do udziału w posiedzeniu obejrzyli zabytki Wiślicy- Bazylikę Wiślicką, Pawilon Archeologiczny, oraz Dom Jana Długosza.

Następnie w **Domu Długosza** odbyło się posiedzenie Komisji **na temat stanu i przyszłości obiektów zabytkowych.**

Obrady prowadził **pan Lucjan Pietrzczyk - przewodniczący Komisji.**

W posiedzeniu uczestniczyło 6 członków Komisji.

Ponadto w spotkaniu udział wzięli:

- Marek Gos – Przewodniczący Sejmiku
- Mieczysław Sas – Radny Województwa Świętokrzyskiego
- Janusz Cedro – Świętokrzyski Konserwator Zabytków
- Jacek Kowalczyk – Dyrektor Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki
Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach
- Stanisław Krzak -Wójt Gminy Wiślica
- Ks. prałat Wiesław Stępień - Proboszcz Parafii p.w. Narodzenia N.M.P.
- Lidia Cichocka- Redaktor Echa Dnia.

Listy obecności stanowią załączniki nr 1, 2 , 3 do protokołu.

Przebieg posiedzenia.

Przewodniczący Komisji – Lucjan Pietrzczyk powitał serdecznie wszystkich uczestników posiedzenia. Podkreślił unikalny charakter zabytków w Wiślicy i zwrócił uwagę na niedostrzeżenie przez wiele osób niezwykłości tego miejsca, o najdłuższej historii w Polsce. W nawiązaniu do sytuacji Sanktuarium na Świętym Krzyżu, które po wielu latach odzyskało należne miejsce sformułował hasło „Pora na Wiślicę”. Zaznaczył, że w oparciu o trzy miejscowości Wiślicę, Busko-Zdrój z uzdrowiskami oraz zupełnie inny biegun dla naszej historii - Europejskie Centrum Bajki można zbudować produkt turystyczny. Podkreślił, że potrzebna jest wszelka możliwa pomoc dla gminy z każdego miejsca i uznał, że wspólnym wysiłkiem uda się osiągnąć zamierzony cel. Gmina Wiślica nie da rady sama tego dokonać. Zwrócił się do pana Konserwatora Janusza Cedro o szczególną dbałość o sprawy konserwatorskie.

Następnie głos zabrali:

Pan Stanisław Krzak - Wójt Gminy Wiślica podziękował Przewodniczącemu Komisji, Przewodniczącemu Sejmiku, radnym i gościom za zainteresowanie Wiślicą. Przedstawił charakterystykę gminy Wiślica. Wskazał na przebogata historię. Zwrócił uwagę na nieskazitelną środowisko i wynikające z tego faktu graniczenia. Poinformował o dotychczasowych osiągnięciach w wykorzystaniu środków unijnych, czego efektem są m.in. inwestycje w zakresie infrastruktury podejmowane z myślą o turystach. Omówił zamierzenia dotyczące projektu „Tysiącletnia Wiślica – śladami świetności”. Wskazał, że dzięki dotychczasowej pomocy samorządu, dotacji celowej Ministra Kultury oraz

wkładowi własnemu, udało się zebrać 3 mln złotych na rozpoczęcie projektu rewitalizacji. W ramach planowanych inwestycji planuje się m.in. przebudowę rynku, odnowę niektórych zabytków, wyremontowane grodziska, ścieżki przyrodniczo-historycznej, kapitalny remont pawilonu archeologicznego. Całość prac szacowana jest na 8 mln złotych (brakuje 5 milionów). Gmina, będąc małym, wiejskim samorządem z 50% zadłużeniem nie posiada odpowiednich funduszy na ratowanie perełek archeologicznych regionu. Zaapelował o pomoc dla Wiślicy na działania konserwatorskie, remontowe zabytkowych obiektów. Podkreślił, że Wiślica jest istotnym punktem - magnesem, przyciągającym turystów w dobie integracji z Europą.

Pan Marek Gos - przewodniczący Sejmiku oznajmił, że wraz z radnymi uczestniczącymi w spotkaniu pozostaje pod wrażeniem wizytacji zabytków. Odnosząc się do wypowiedzi pana wójta o trudnej sytuacji finansowej gminy stwierdził, że sytuacja wszystkich samorządów jest podobna, a zamierzone ograniczenia Ministra Finansów dotyczą wszystkich jednostek. Samorząd województwa wchodzi w najgorętszy okres inwestycyjny, realizuje bardzo ambitne projekty i posiłkuje się kredytem maksymalnym, który może być rozłożony na lata. Każde środowisko oczekuje dużego wsparcia obszarów, które są bardzo kosztochłonne. Jednakże w tej trudnej sytuacji, te przedsięwzięcia, przed którymi stoi gmina Wiślica, winny być priorytetowe. Wyraził przekonanie, że wspólnie z panem marszałkiem, dyrektorem Departamentu Edukacji Urzędu Marszałkowskiego uda się wypracować koncepcję postępowania dla ratowania zabytków w Wiślicy, łącznie z poszukiwaniem źródeł finansowania w Ministerstwie Kultury. Podkreślił, że jest potrzebna duża determinacja wszystkich podmiotów, żeby sobie z tym problemem poradzić. RPO jest na ukończeniu. Następne środki z funduszy zewnętrznych będą za 2-3 lata, a aby zrealizować zamierzenia, trzeba spróbować z każdego obszaru te środki pozyskać i odpowiedzialnie podejść do tej sprawy.

Pan Janusz Cedro – Wojewódzki Konserwator Zabytków zwrócił uwagę, że rzadko się zdarza zabytek, obiekt zabytkowy, który sam w sobie jest eksponatem. Taki przypadek dotyczy w całym zespole wiślickim Domu Długosza. Jest to jeden z najstarszych budynków niesakralnych. Zgłosił wniosek, aby włączyć Dom Długosza w krwioobieg turystyczny województwa świętokrzyskiego, jako budynek, z którego już można skorzystać (istotny punkt na trasie turystycznej województwa świętokrzyskiego).

Dyrektor Jacek Kowalczyk przypomniał, że temat Wiślicy został wywołany na posiedzeniu Komisji Edukacji Sejmiku, aby pokazać, że są inne miejsca w regionie, które potrzebują pomocy. Poinformował o przyjętych z panem Marszałkiem w tej sprawie ustaleniach. W tym roku podjęte zostały działania dwutorowe - radni Sejmiku zdecydowali już o przeznaczeniu środków finansowych na zakup gablot – wyposażenie Muzeum, natomiast planowane jest wsparcie na ochronę zabytków dla Wiślicy w granicach 100 tys. zł, w ramach Konkursu na prace konserwatorskie. Jest również dotacja Ministra Kultury na renowację Bazyliki, w roku 2012 rozpocznie się remont pawilonu muzealnego. Wyraził przekonanie, że Muzeum, które się ustabilizowało, ma wpis do rejestru i osobowość prawną, będzie mogło korzystać z różnego rodzaju grantów (już zaczyna pozyskiwać środki). O dużych pieniądzach można mówić w kontekście finansowania zewnętrznego (Fundusze Norweskie). Wspólnie będą podejmowane prace nad projektem. Wyraził nadzieję, że w nadchodzącym okresie Wiślica znajdzie się w pierwszej trójce najważniejszych obiektów do dofinansowania. Warto już obecnie przygotowywać dokumentację, aby móc pozyskać środki zewnętrzne, gdy tylko się pojawią. Dodał, że niewiele województw przekazuje dotacje na obiekty zabytkowe, ponieważ ma swoje zadania w tym obszarze. W województwie świętokrzyskim 3 lata temu został

przyjęty specjalny program (w którym przewidziano na ten cel 800 tys. zł, następnie 1 mln zł), uzupełniający środki Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, które są niewielkie (600 tys. zł w skali roku). Obiektów zabytkowych na terenie województwa jest bardzo dużo, w tym kościołów z XIII- XIVw. W minionym roku zarząd województwa przekazał środki na szlak obiektów średniowiecznych i drewnianych. Zostaną podjęte starania, aby obiekty w Wiślicy włączyć do mapy turystycznej województwa świętokrzyskiego.

Radny Izydor Grabowski uznał za niezwykle cenną inicjatywę zorganizowania wyjazdowego posiedzenia Komisji w Wiślicy, w celu zapoznania się członków Komisji ze stanem obiektów zabytkowych. Wskazał na potrzebę dokonywania wizytacji innych miejsc, w których znajdują się perły architektoniczne regionu, co pozwoliłoby na ustalenie skali potrzeb i określenie możliwości ewentualnego wsparcia.

Przewodniczący Komisji wskazał na potrzebę propagowania „mody na Wiślicę”, aby szerzyć zainteresowanie tym miejscem, w którym nie wypada nie być i warto odwiedzać je wielokrotnie. W dalszej perspektywie trzeba będzie pracować nad tym, aby turyści zechcieli zostać na nocleg. Zdaniem przewodniczącego projekt wymaga ok. 10 letniego okresu realizacji.

Przewodniczący Marek Gos podsumowując debatę, stwierdził, że do nowego okresu programowania trzeba zaopiekować te obszary, które są najpilniejsze, biorąc pod uwagę wspólne możliwości. Jednocześnie należy przygotować ambitny projekt pod nowe rozdanie ze środków unijnych, z nastawieniem 15% wkładu własnego. Jest szansa, aby Wiślica otrzymała dużą, znaczącą pomoc, aby zmienić oblicze wszystkich zabytków, które mieszczą się w tych obiektach. Najważniejsze, że jest zgoda i dobra wola, by wsparcie z województwa zostało uruchomione.

Ks. proboszcz Wiesław Stępień podziękował uczestnikom i wyraził zadowolenie ze spotkania. Podkreślił, że obiekty zabytkowe w Wiślicy są dobrem narodowym, o czym przekonuje się każdy zwiedzający. Dlatego celowe byłoby zaproszenie do Wiślicy Ministra Kultury, aby mógł ocenić skalę zniszczeń i potrzeb. Jako proboszcz absolutnie nie jest w stanie utrzymywać zabytków (parafia liczy 2 tys. mieszkańców). Ma świadomość tego, że Urząd Marszałkowski nie ma środków, które mógłby skierować tylko do Wiślicy, bo miejsc, które wymagają opieki jest więcej, ale dlatego warto wspólnymi siłami uświadomić władzom na poziomie Ministerstwa Kultury, że te obiekty wymagają wsparcia. Cieszy się ze złożonych deklaracji. Ważne jest pewna perspektywa, która umożliwia planowanie projektowania prac. Podkreślił, że Wiślica nie ma nic innego, żadnego przemysłu, który nie może tutaj być zlokalizowany. Jediną rzeczą, jaka jest na tym terenie są zabytki. Ważne dla ludzi, którzy tutaj żyją, aby mogli rozwijać pewną infrastrukturę z tego korzystać i żyć dzięki temu.

Przewodniczący Komisji podziękował uczestnikom spotkania za obecność, gospodarzom za przyjęcie. Oddał głos przewodniczącemu Sejmiku w celu zakończenia obrad tej części Komisji.

Przewodniczący Marek Gos podziękował gospodarzom za zaproszenie do Wiślicy i uczestnikom spotkania za obecność. Podkreślił, że od wspólnej mądrości zależy, jak potoczą się sprawy w Wiślicy. Najważniejsze, że jest zgoda, co do potrzeby pilnych działań. Wyraził nadzieję, że perspektywy będą dobre.

Słowa podziękowania do uczestników skierował również wójt – pan Stanisław Krzak.

Na tym zakończono posiedzenie Komisji w gminie Wiślica.

Następna część posiedzenia Komisji odbyła się w gminie Pacanów w godz. 14.30 -17.00.

Radni zwiedzili Europejskie Centrum Bajki im. Koziołka Matołka w Pacanowie i zapoznali się z ofertą placówki.

Następnie w sali konferencyjnej ECB odbyło się posiedzenie Komisji Edukacji, Kultury i Sportu, w którym uczestniczyli członkowie Komisji i Radni Sejmiku (zgodnie z listą obecności nr 1 i 2).

Ponadto w spotkaniu udział wzięli:

- Wiesław Skop -Wójt Gminy Pacanów.
- Radni Rady Gminy Pacanów
- Karolina Kępczyk – dyrektor Europejskiego Centrum Bajki.

Listy obecności gości uczestniczących w posiedzeniu w Pacanowie stanowią załącznik nr 4 do protokołu.

Podczas spotkania odbyła się szeroka dyskusja na temat sytuacji bieżącej i przyszłości Europejskiego Centrum Bajki.

Słowa powitania do uczestników spotkania skierowali przewodniczący Komisji- Lucjan Pietrzczyk, wójt gminy- Wiesław Skop, Przewodniczący Sejmiku – Marek Gos.

W dyskusji głos zabrali:

Wójt gminy - Wiesław Skop wskazał na ponadregionalny charakter ośrodka. Przedstawił trudną sytuację finansową gminy, wynikającą z podjętych zamierzeń inwestycyjnych i zaciągnięcia kredytu na wkład własny, umożliwiającą wykorzystanie środków unijnych. Poinformował o postanowieniach umowy w sprawie prowadzenia, jako wspólnej, instytucji kultury ECB przez samorząd województwa i Gminę Pacanów oraz dotychczasowych zasadach finansowania. Zwrócił uwagę na potrzebę opracowania wspólnej strategii na najbliższe lata. Podkreślił wysoki koszt utrzymania ECB, który wynosi prawie 2 miliony złotych. W imieniu samorządu zwrócił o pomoc w trudnym dla gminy czasie. W dalszej kolejności odpowiadając na pytanie dyrektora Kowalczyka odniósł się do kwestii zmiany proporcji we współprowadzeniu instytucji, a w konsekwencji zmiany formuły zarządzania obiektem. Gmina widzi potrzebę dokonania renegotjacji umowy w tej sprawie i deklaruje wsparcie finansowe tego przedsięwzięcia w ograniczonym zakresie, stosownie do posiadanych możliwości.

Przewodniczący Sejmiku -Marek Gos przypomniał okoliczności utworzenia ECB i obawy towarzyszące temu zamysłowi – w kwestii utrzymania obiektu i jego rozbudowy.

Nadmienił, że w województwie świętokrzyskim większość samorządów znalazła się w trudnej sytuacji w wyniku podjęcia ogromnego wysiłku inwestycyjnego. Również samorząd województwa świętokrzyskiego wchodzi w kulminacyjny punkt, jeśli chodzi o inwestycje zarówno w sferze kultury i infrastruktury. Oznacza to, że dodatkowych pieniędzy jest coraz mniej. Ponadto województwu z każdym rokiem przybywa zadań. W podobnej sytuacji są wszystkie samorzady wojewódzkie w Polsce. Wskazał na potrzebę rozważenia rozbudowy infrastruktury towarzyszącej Europejskiemu Centrum Bajki, na bazie partnerstwa publiczno-prywatnego. Podkreślił, że pan Marszałek jest wielkim orędownikiem tego

przedsięwzięcia. Zadeklarował, że po stronie samorządu województwa jest wola, żeby w tej kwestii podejmować odpowiedzialne, przemyślane decyzje. Pozostaje pod wrażeniem obiektu (należy domniemywać jaka jest siła oddziaływania ekspozycji na dzieci). Oceniał, że jest to wyjątkowe miejsce, wyjątkowa promocja w gminie należącej do województwa świętokrzyskiego. Należy wspólnie wypracować strategię dalszego działania, która by była do zaakceptowania przez jedną i drugą stronę. Podziękował za zaproszenie, obecność samorządu Rady Gminy (co wskazuje, jak jest waga sprawy) i możliwość wymiany poglądów.

Dyrektor Jacek Kowalczyk nadmienił, że od początku projektu towarzyszył w jakiś sposób w jego realizacji. Podkreślił nowoczesność przedsięwzięcia, wskazując na wzrost szacunkowych kosztów z 10 mln zł do kwoty 30 mln zł. W chwili utworzenia projektu nie dało się przewidzieć, jak będzie funkcjonowała ta placówka. Zgodnie z zawartym porozumieniem samorząd gminy zobowiązał się do przekazywania 600 tys. zł, natomiast samorząd województwa kwotę nie mniejszą niż 200 tys. (w zeszłym roku było to 600 tys. zł, w tym roku 300 tys. zł). Podpisując porozumienie była świadomość, że trzeba będzie przystąpić do renegotiacji umowy, nikt się nie spodziewał, że nowoczesny sprzęt multimedialny będzie rzutował na ujemny wynik finansowy placówki. Zachodzi ciągle potrzeba uzupełniania oferty, w celu zachęcania do ponownych odwiedzin. Spacerzy wirtualne są bardzo drogie. Wyraził słowa uznania dla poprzedniej i obecnej pani dyrektor, za utworzenie i prowadzenie obiektu. W dalszej kolejności odniósł do kwestii niezagospodarowanej działki i otoczenia budynku.

Zdaniem p. dyrektora jest szansa, aby w roku przyszłym zwiększyć dotację podmiotową dla ECB. Sytuacja może ulec zmianie, jeżeli zostaną wprowadzone ograniczenia finansowe dla samorządów. Należy mierzyć się z możliwościami regionu.

Radny Mieczysław Sas podkreślił, że dla gminy wiejskiej jest ogromnym wysiłkiem przeznaczanie kwoty 600 tys. zł na funkcjonowanie instytucji. Jeżeli zostaną wprowadzone restrykcje wobec samorządów, gmina nie będzie w stanie przekazać ww. kwoty na działalność Centrum. ECB jest instytucją doskonale wyposażoną, wymagającą ciągłego rozwoju, aby wpływy były jeszcze większe. Zdaniem radnego, organem wiodącym powinien być samorząd województwa.

Przewodniczący Komisji podkreślił, że minęło pół roku od ukonstytuowania się Sejmiku. Od 1 do 3 miesięcy są potrzebne na rozważenie problemu i analizy, czy głównym podmiotem prowadzącym jest gmina, czy samorząd województwa. Jest to projekt edukacyjny, innowacyjny, oryginalny. Daleka jest jeszcze droga do pełnego zagospodarowania obiektu. Cały obiekt musi być doposażony. Projekt wymaga obudowania, dokończenia od strony promocji, doorganizowania. Potrzebne są negocjacje, rozmowy w celu wypracowania możliwego do zaakceptowania stanowiska dla obu stron. Podkreślił, że na pewno wszystkie propozycje będą rozważane. Budżet jest wypadkową możliwości i potrzeb. Zadeklarował, że jeżeli będą środki, które będzie można przekazać dla ECB, jako obiektu nowoczesnego, to zostaną przekazane, bo potrzeby inwestycyjne są bardzo duże. Wskazał na potrzebę rozważenia zmiany zasad finansowania ECB.

Przewodniczący Rady Gminy stwierdził, że województwo świętokrzyskie kojarzy się ze Ścianą Wschodnią, gdzie zawsze występowała bieda. Gdy powstała myśl stworzenia w Pacanowie ECB, władze gminy były zafascynowane pomysłem, aby w Pacanowie powstał ponadregionalny ośrodek kultury dziecięcej, do którego zmierzają dzieci z odległych zakątków kraju. Samorząd gminy wyłożył na ten cel ogromną kwotę. Zaaapelował, aby wspólnymi siłami na miarę możliwości działać, aby ECB się rozwijało. Podkreślił, że

600 tys. zł dla Pacanowa - to duże pieniądze. W imieniu samorządu gminy zwrócił się o pomoc, ażeby usytuowaniem obiektu nie spowodować niewypłacalności gminy.

Radny Tomasz Ramus zwrócił uwagę na potrzebę unowocześnienia istniejącego kompleksu i obudowania go na bazie uzbrojonego terenu atrakcyjną infrastrukturą dla gości, w tym szczególnie dla dzieci, które w założeniu projektowym są głównymi odbiorcami oferty programowej. Zwrócił uwagę na brak oznaczeń dojazdowych (możliwość ustawienia banerów) a także podjęcie akcji promocyjnej w szkołach, aby zwiększyć sprzedaż biletów.

Radny Krzysztof Dziekan podkreślił potrzebę podejmowania działań wielokierunkowych. Zaznaczył, że sprzedaż biletów jest maksymalna, a w obiekcie może znajdować się ograniczona ilość osób. Zwrócił się do członków Komisji o wyrażenie poparcia dla udzielenia pomocy gminie. Cel jest znakomity, jest to jedyny tego typu obiekt w Polsce-świętokrzyskie miejsce mocy.

Dyrektor ECB – Karolina Kępczyk podziękowała za spotkanie, które jest bardzo ważne dla całego zespołu ECB. Podkreśliła ponadregionalny charakter ośrodka. Wystawę w minionym roku odwiedziło 60 tys. osób – przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazjaliści, osoby, które i piszą prace. Dziennie odwiedza wystawę 350-450 osób, bo tyle może (chętnych jest 1500 osób). Poinformowała o założeniu Instytutu Bajki pod patronatem merytorycznym Uniwersytetu w Kielcach, prowadzeniu badań nad rolą bajki, organizowaniu konferencji o charakterze ponadregionalnym, międzynarodowym, na temat tego, co daje dziecku baśń, bajka, legenda. Przedstawiła zamierzenia na przyszłość i dalszą koncepcję rozwoju. Podkreśliła, że ECB pod względem edukacyjnym jest jedynym. Inne parki bajkowe w Europie są prowadzone w kierunku placu zabaw, rozrywki, natomiast w ECB wystawa jest przygotowana przez pedagogów, artystów. Zwróciła się z prośbą o wspieranie ECB i obowiązków względem dzieci.

Przewodniczący Komisji w podsumowaniu dyskusji stwierdził, że Komisji zapoznała się ze stanem obiektu. Potrzebny jest czas na prowadzenie rozmów na temat możliwości pozyskania środków w roku bieżącym oraz rozstrzygnięcia kwestii współprowadzenia instytucji oraz określenia dalszych form współpracy pomiędzy samorządem gminnym a samorządem województwa. Ten kierunek będzie prowadzony. Podziękował za obecność wszystkim uczestnikom posiedzenia. Dokonał zamknięcia obrad posiedzenia Komisji.

Przewodniczący Komisji

Lucjan Pietrzczyk

Protokół sporządziła:

Barbara Chrzęszczuk